

Технології графічного процесінгу

Лекція 1: Вступ

Кочура Юрій Петрович
iuriy.kochura@gmail.com
[@y_kochura](https://twitter.com/y_kochura)

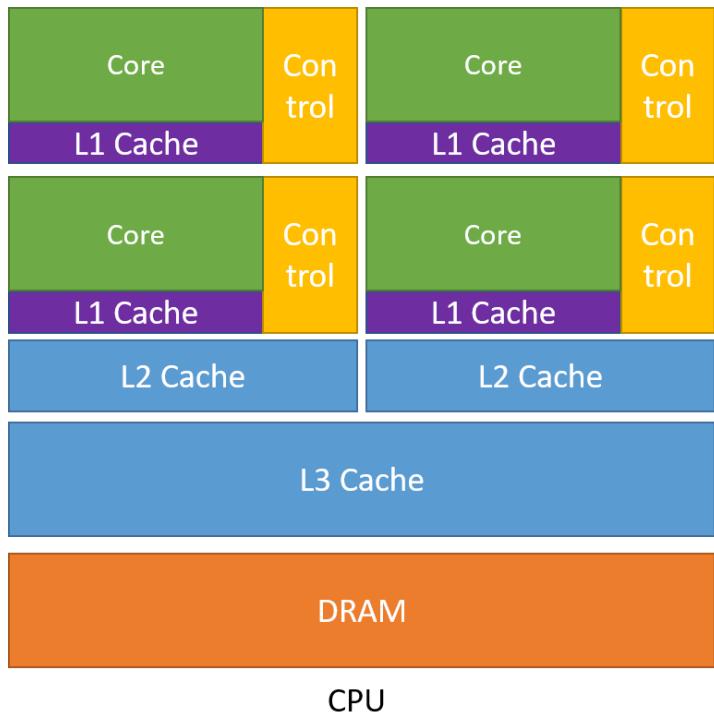
Сьогодні

- Будова CPU та GPU
- Переваги використання GPUs
- Паралельний vs Розподілений
- Основні закони паралельних обчислень
- Області застосування гетерогенних паралельних обчислень

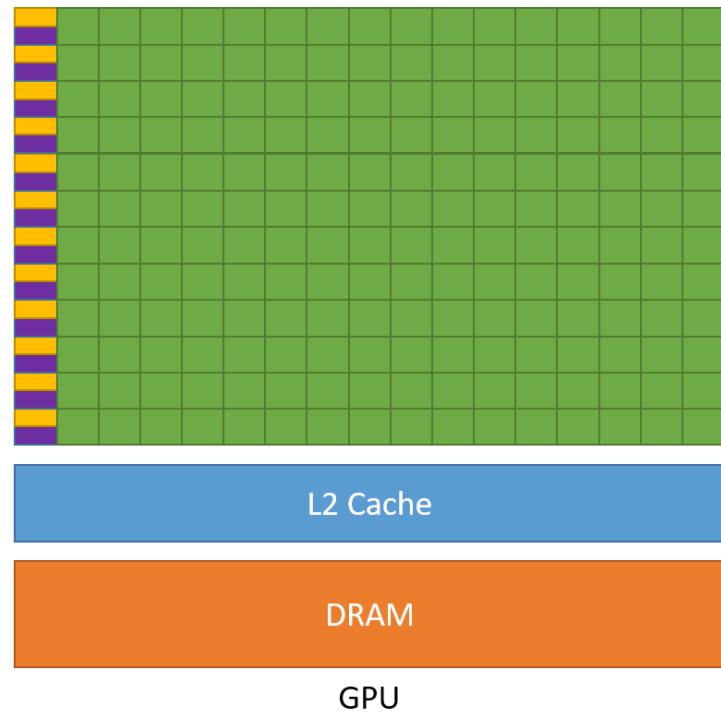
Сьогоднішні виклики обчислень

- Навички **виконання обчислень** є важливими для вивчення практично усіх дисциплін
- Наука про дані та **машинне навчання** стають основними навичками в більшості STEM
- Практично всі **процесори багатоядерні**, від мікроконтролерів до суперкомп'ютери
- Промисловість і наукові відкриття вимагають **ШІ** та **прискорених обчислень**

Переваги використання GPUs

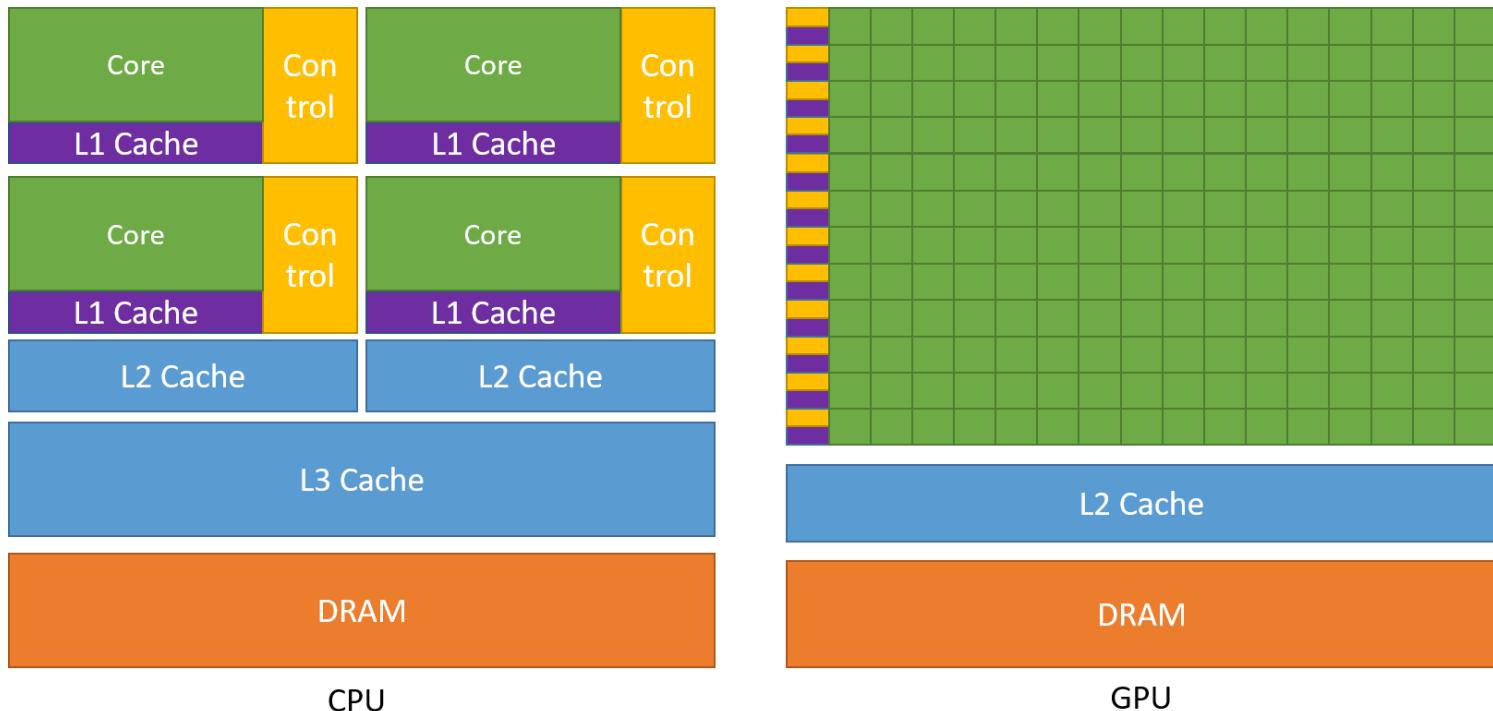

Central Processing Unit (CPU)

Graphics Processing Unit (GPU)

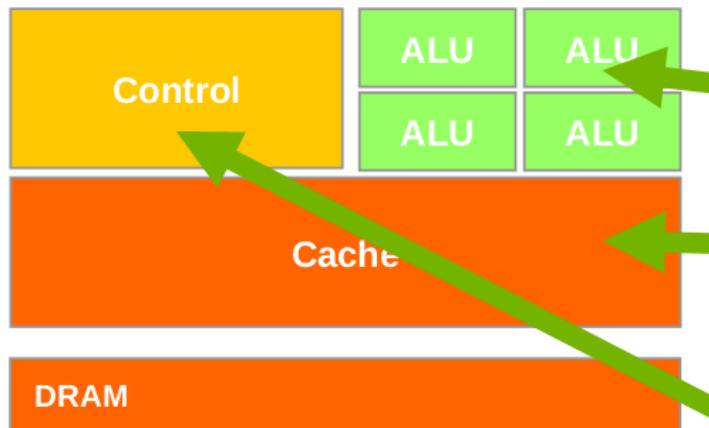
CPU та GPU спроектовані дуже по-різному

Ядра орієнтовані на зменшення затримок Latency
Oriented Cores

Ядра орієнтовані на збільшення пропускної здатності
Throughput Oriented Cores

CPU: Архітектура орієнтована на зменшення затримок

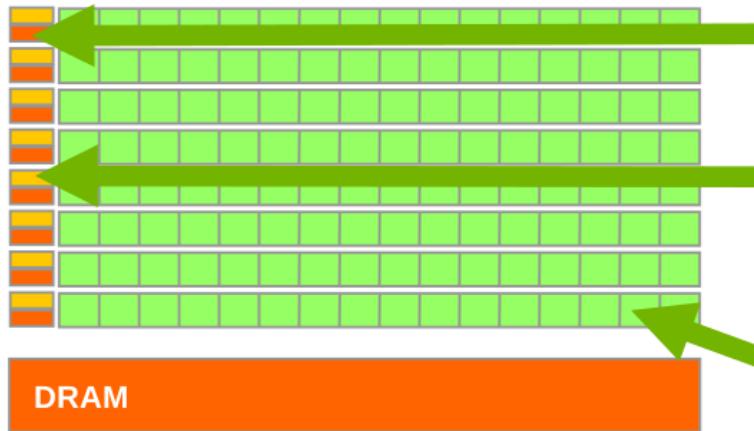

Потужні ALU - Arithmetic Logic Unit
- Зменшення затримок між операціями

Великий розмір кеш пам'яті
- Перетворення доступу від пам'яті з великою затримкою до кешу з короткою затримкою

Складний пристрій керування
- Прогнозування розгалужень для зменшення затримок
- Пересилання даних для зменшення затримок

GPU: Архітектура орієнтована на збільшення пропускної здатності

Малий розмір кеш пам'яті

- Для збільшення пропускної здатності пам'яті

Простий пристрій керування

- Відсутнє прогнозування розгалужень
- Відсутнє пересилання даних

Енергоефективні ALUs

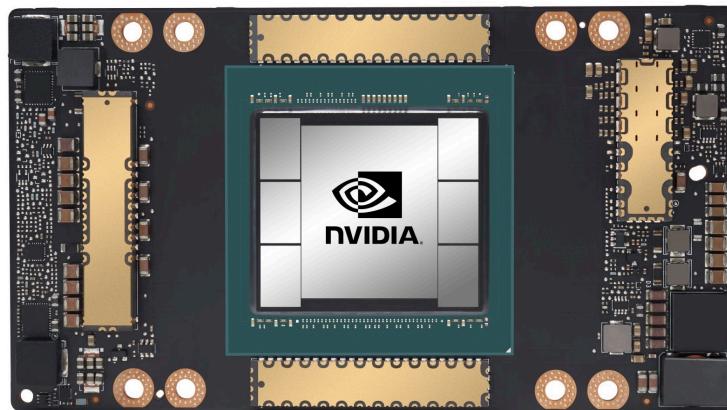
- Велика кількість ALU, які мають тривалі затримки, але дозволяють забезпечити високу пропускну здатність. Для цього потрібно задіяти велику кількість потоків, щоб отримати вигравш

CPU vs GPU

Джерело: [12th Gen Intel Core](#)

- 12th Gen Intel Core
  - 14 Processor Cores
  - 10 nm process

Джерело: [NVIDIA Ampere Architecture In-Depth](#)

NVIDIA A100

- 6912 CUDA Cores
- 7 nm process

Програми-переможці використовують як **CPU** так і **GPU**

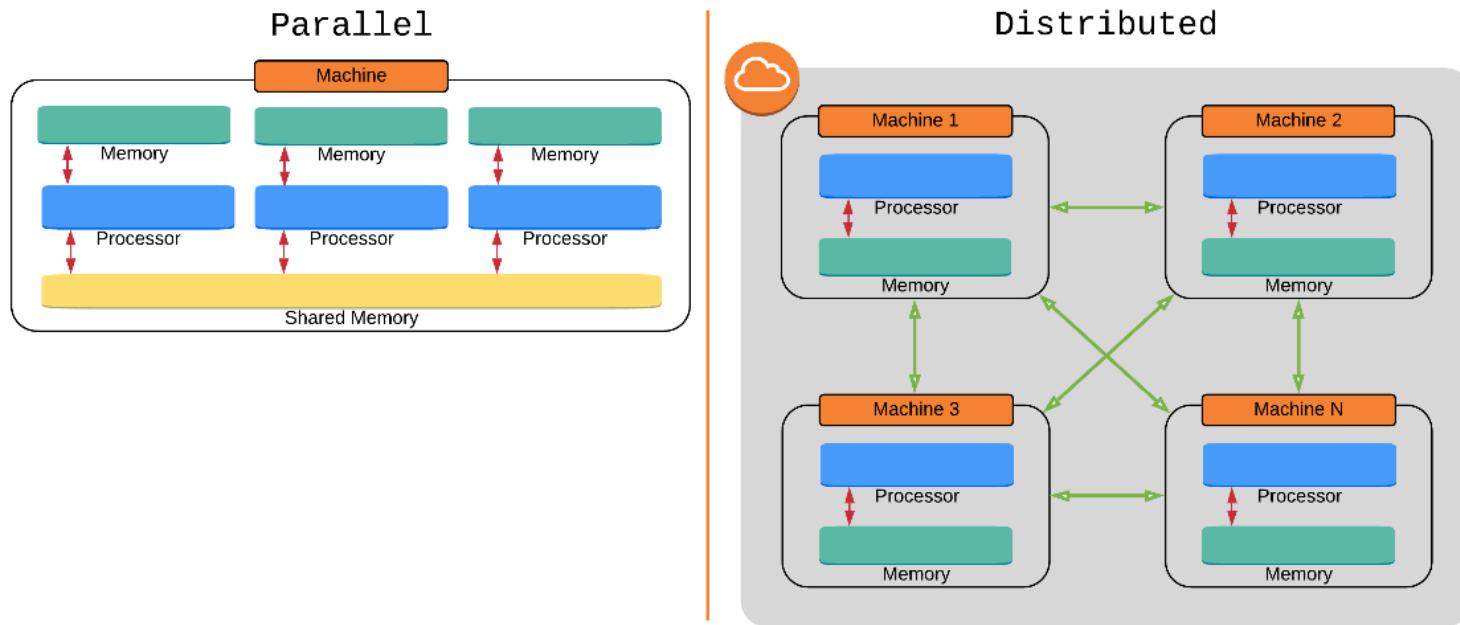
CPU використовують для послідовних частин коду, де затримки мають значення

CPU може бути в $\times 10+$ швидшим ніж GPU для частин програми, які виконуються послідовно

GPU використовують для паралельних частин коду, де пропускна здатність виграє

GPU може бути в $\times 10+$ швидшим ніж CPU для частин програми, які можуть бути виконані паралельно

Паралельний vs Розподілений

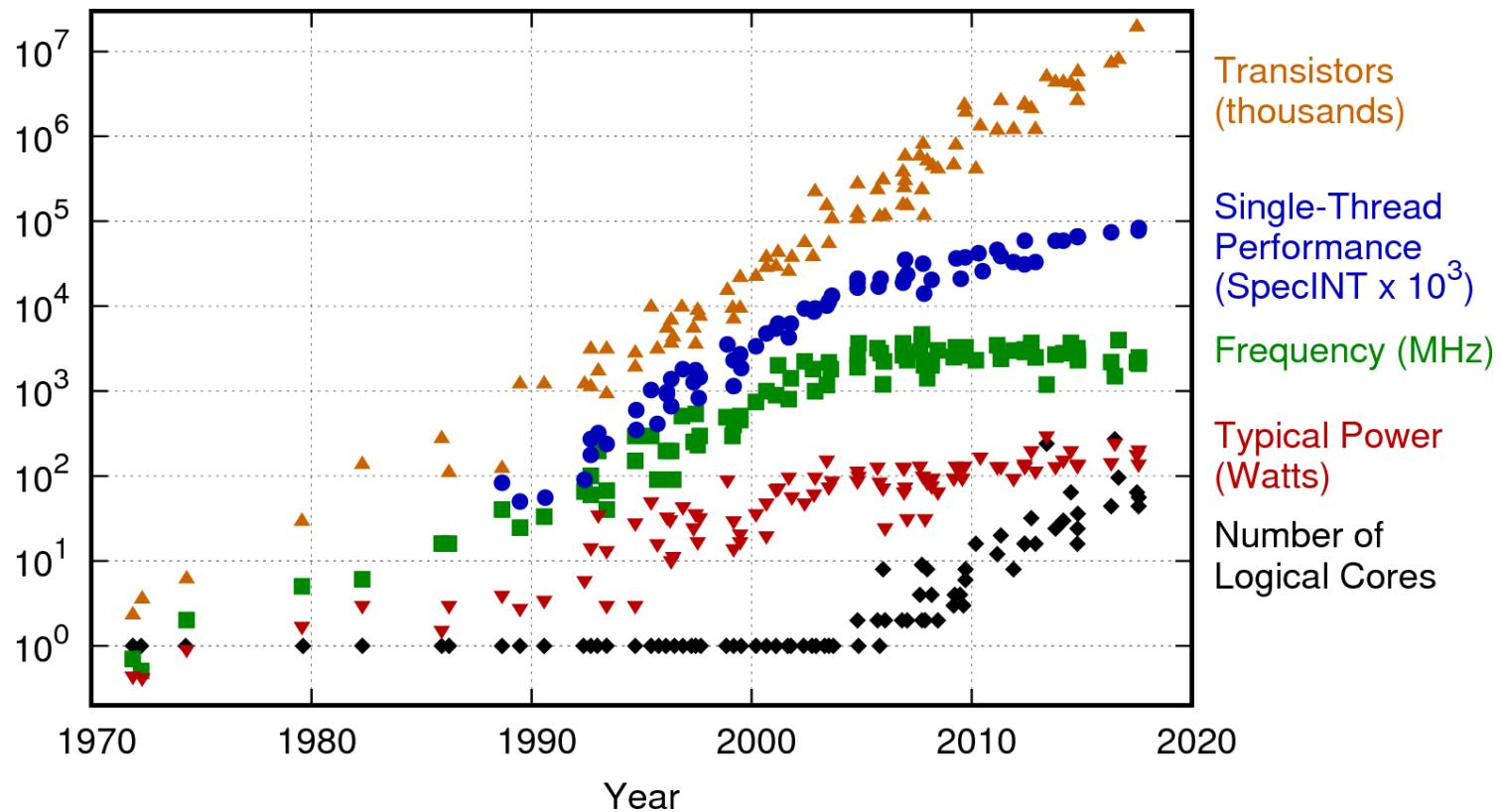

Паралельні обчислення – обчислення, які виконуються одночасно на кількох процесорах в одній системі – багатопотоковий.

Розподілені обчислення – використання кількох процесорів на кількох машинах, які спілкуються через мережу.

Чому паралельні
обчислення важливі?

42 Years of Microprocessor Trend Data

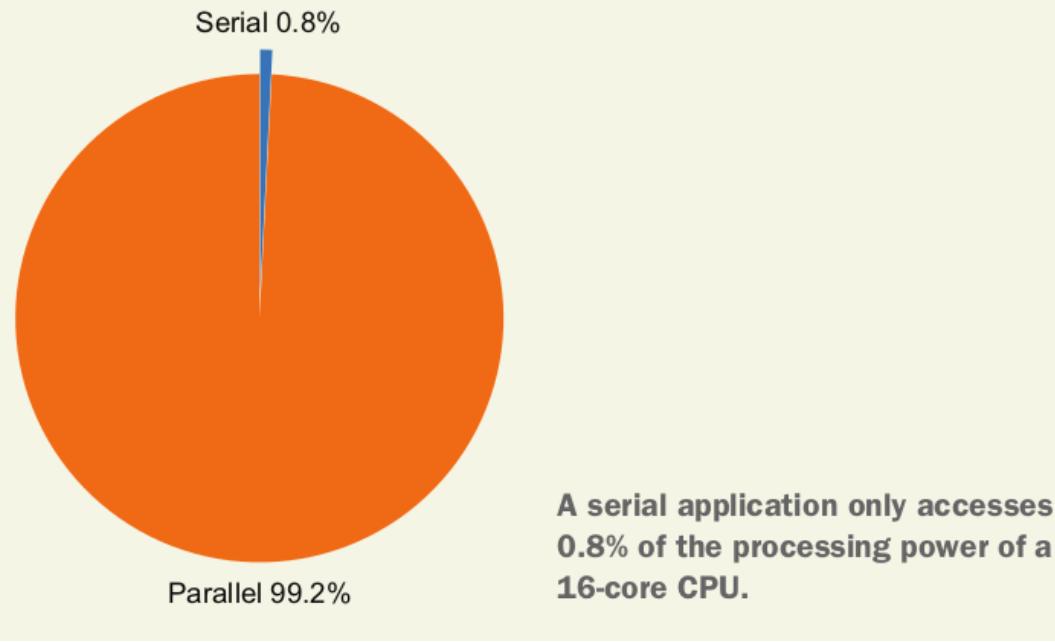
Original data up to the year 2010 collected and plotted by M. Horowitz, F. Labonte, O. Shacham, K. Olukotun, L. Hammond, and C. Batten
New plot and data collected for 2010-2017 by K. Rupp

Example

Let's take a 16-core CPU with hyperthreading and a 256 bit-wide vector unit, commonly found in home desktops. A serial program using a single core and no vectorization only uses 0.8% of the theoretical processing capability of this processor! The calculation is

$$16 \text{ cores} \times 2 \text{ hyperthreads} \times (256 \text{ bit-wide vector unit}) / (64\text{-bit double}) = \\ 128\text{-way parallelism}$$

where 1 serial path/128 parallel paths = .008 or 0.8%. The following figure shows that this is a small fraction of the total CPU processing power.

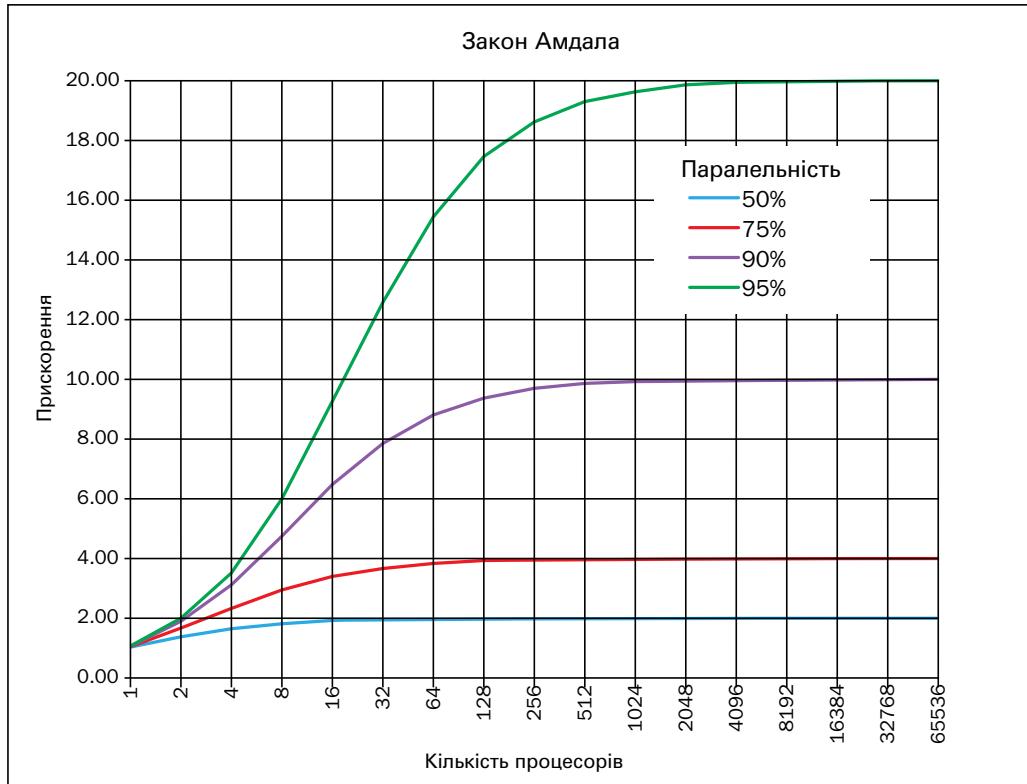

Які потенційні переваги
паралельних обчислень?

- Прискорення часу виконання програм
- Підвищення енергоефективності
- Вирішення великих проблем

Основні закони паралельних обчислень

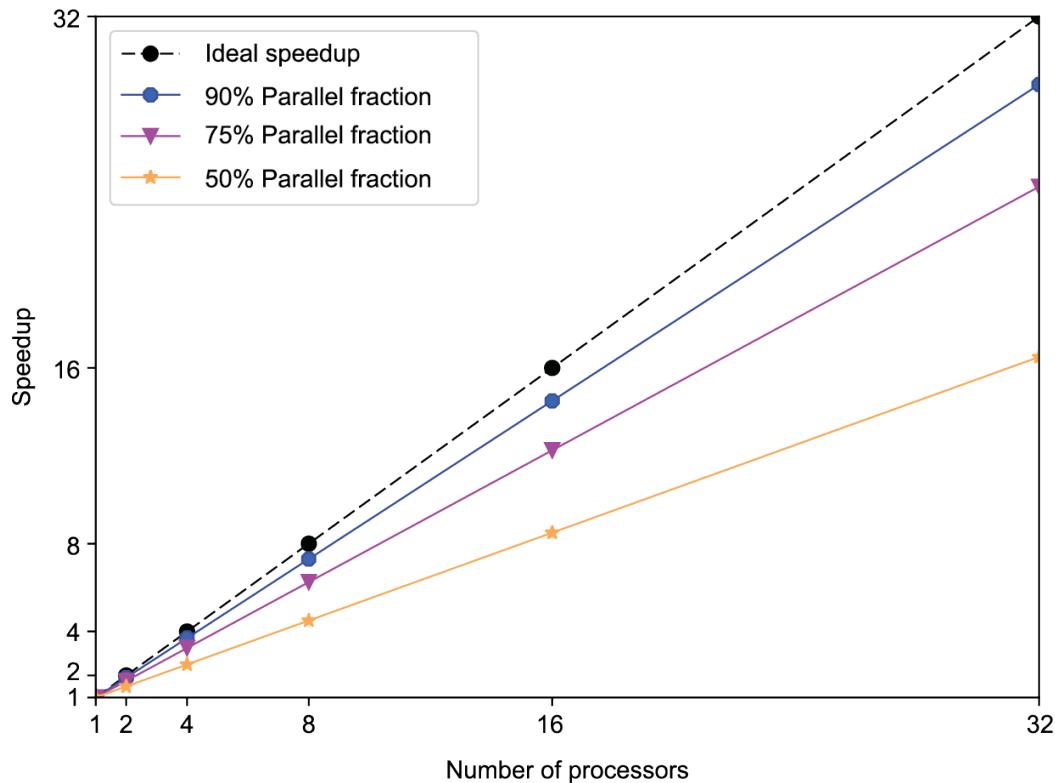
Межа для паралельних обчислень: закон Амдала

$$\text{SpeedUp}(N) = \frac{1}{S + \frac{P}{N}},$$

де N – кількість процесорів, S – частина яку можна виконувати послідовно, P – частина яку можна виконувати паралельно, $S + P = 1$

Прорив паралельної межі: закон Густафсона-Барсіса

$$\text{SpeedUp}(N) = N - S \cdot (N - 1),$$

де N – кількість процесорів, S – частина яку можна виконувати послідовно

Застосування

Застосування гетерогенних паралельних обчислень

Машинне
навчання

Наукове
моделювання

Біомедична
інформатика

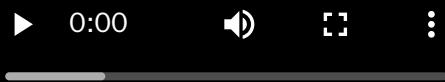
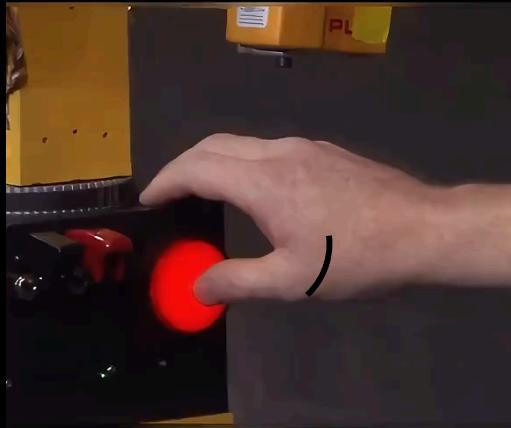
Обробка
відео

Фінансова
аналітика

Інженерне
моделювання

Медична
візуалізація

Астрономія
та астрофізика

Демо-версія «Руйнівників міфів»: графічний процесор проти центрального процесора

